

মুক্ত শৈক্ষিক সমল

শ্ৰেণী: তৃতীয়

বিষয় : গণিত

এই সমলৰ সংক্ষিপ্ত ৰূপ বেখা

পাঠ্যপুথিৰ লগত জড়িত পাঠ: পাঠ নং ২

পাঠৰ নাম : সংখ্যাৰ ধাৰণা

বিষয়বস্তু/ধূসৰ ক্ষেত্ৰ/শিকন ঘাট : ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যাৰ লগত জড়িত দৈনন্দিন জীৱনত

পোৱা সমস্যা সমাধান

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী মতে শিকনৰ মাহ : ফেব্ৰুৱাৰী

শিকন ফলাফল	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া/কাৰ্য	প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী	মূল্যায়নৰ আহিলা	বিষয় অধ্যয়ন	মন্তব্য
১	২	৩	৪	৫	৬
<ul style="list-style-type: none">স্থানীয় মান ব্যৱহাৰ কৰি ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যা পঢ়িব আৰু লিখিব পাৰিব।দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যা যোগ আৰু বিয়োগৰ সহায়ত সমাধান কৰিব পাৰিব।	<p>কাৰ্যভিত্তিক</p> <ul style="list-style-type: none">হাতে-কামে কৰি কৰিব পৰা শিকন কাৰ্য।	মণিশলা, মণি, স্কেল, পেঞ্চিল ইত্যাদি।	<ul style="list-style-type: none">অবিৰত আৰু সামগ্ৰীক মূল্যায়নলিখিত প্ৰশ্ন	এটি বিষয় সংলগ্ন কৰা হৈছে।	৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যা পঢ়িব আৰু লিখিব পৰা কাৰ্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে অতি দৰকাৰী। এই সমলৰ দ্বাৰা দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যা যোগ, বিয়োগ প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা কিদৰে সমাধান কৰিব পাৰি তাৰ কিছু আভাস পাব।

শিকন ফলাফল: - স্থানীয় মান ব্যৱহাৰ কৰি ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যা পঢ়িব আৰু লিখিব পাৰিব।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যা যোগ, বিয়োগৰ দ্বাৰা সমাধান কৰিব পাৰিব।

পাতনি:

২০১৮ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা গুণোৎসৱৰ ফলাফলত পৰিলক্ষিত হ'ল যে তৃতীয় শ্ৰেণীৰ বহু সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যা পঢ়িব আৰু লিখিব নোৱাৰে। সেয়েহে ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যাবোৰৰ যোগ অংক আৰু বিয়োগ অংক কৰিব নোৱাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে সহজতে এনেবোৰ সংখ্যা চিনি পাই পঢ়িব আৰু লিখিব পাৰে লগতে এনেকুৱা সংখ্যাবোৰৰ যোগ বিয়োগ প্ৰক্ৰিয়াবোৰ ভালদৰে জানিবলৈ, দৈনন্দিন জীৱনত দেখা দিয়া কিছু সমস্যা সমাধান কৰিব পাৰে তাৰ বাবেই এই সমলটো লিখি উলিওৱা হ'ল।

এই সমলটোৰ পৰা কি কি শিকিব পাৰিব:

- এবেকাচৰ বিষয়ে ধাৰণা পাব।
- এবেকাচৰ সহায়ত সংখ্যাবোৰৰ একক, দহক আৰু শতক স্থানত থকা স্থিতি নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব।
- ৫০০ ৰ ভিতৰত থকা সংখ্যাৰ যোগ অংক কৰিব পাৰিব।

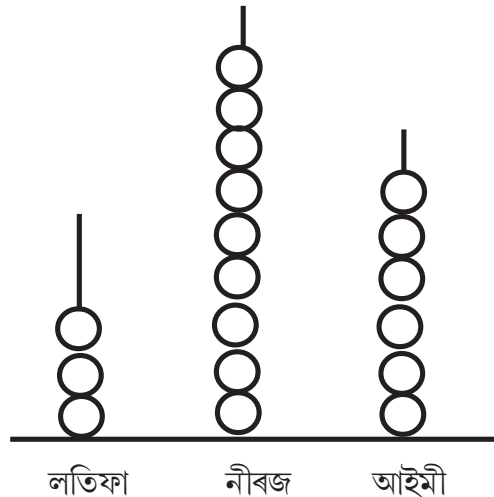
Case Study

নীৰজ, লতিফা আৰু আইমী প্ৰতি দেওবাৰে আবেলি সময়ত খেল-ধেমালি কৰিবলৈ একলগ হয়। আজিও তিনিও একে লগ হৈছে। আইমীয়ে ঘৰৰ পৰা আহোতে বিশটা মণি লৈ আহিছে। লতিফাই আইমীৰ হাতত মণিকেইটা দেখি লগে লগে খেল এটাৰ কথা ভাবিলে। তাই নীৰজক তিনিটা মিহি শলা (Stick) আনিবলৈ ক'লে। নীৰজে ওচৰৰ পৰা নাৰিকল পাতৰ তিনিটা শলা বিচাৰি আনিলেগৈ। শলা তিনিটা লতিফাই মাটিত কিছু অংশ পুতি থিয় কৰাই লৈ আইমীয়ে অনা মণি কেইটাৰ পৰা নটাকৈ মণি তিনিওজনে ভগাই ল'লে।

লতিফাই কোনো খেল খেলিব নীৰজ আৰু আইমীয়ে ধৰিব পৰা নাই। লতিফাই এতিয়া ক'লে -“বাওঁফালৰ শলাটো মোৰ মাজৰটো নীৰজৰ আৰু সোফালৰটো আইমীৰ। Ready and go বুলি কোৱাৰ লগে লগে আমি নিজৰ ভাগৰ মণিবোৰ নিজৰ নিজৰ শলাত ভৰাম। যিজনে যিমানটা ভৰাব তেওঁ সিমান নম্বৰ পাব।”

এইবাৰ নীৰজ আৰু আইমীয়ে খেলটোৰ কথা বুজি পাই বৰ ফুৰ্তি পালে।

লতিফাই ক'লে -"Ready and go". লগে লগে তিনিও মণিবোৰ শলাত ভৰাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। নীৰজে ৯ টা, লতিফাই ৭ টা আৰু আইমীয়ে ৬ টা ভৰাব পাৰিলে।

এই বাৰ লতিফাই মাটিত সংখ্যা তিনিটা লিখিলে ৩৯৬। তাই ক'লে - “আইমীৰটো ৬ একক, নীৰজৰটো ৯ দহক আৰু মোৰটো ৩ শতক। তোমালোকৰ কিবা মনত পৰিছেনে?”

এইদৰে সংখ্যাটো কব পাৰিব সংখ্যাটো তিনি শ ছিয়ানবৈ।

কাৰ্য ১ঃ- তলত দিয়া অংকটো যোগ কৰিব।

১ নং ভাগঃ- প্ৰথমতে দুয়োটা সংখ্যাকে দহক, একক লিখিব দিয়ক।

৫২৯

২৩৩

তলত দিয়া ধৰণে যোগ অংকটো কৰিব।

২ নং ভাগঃ- একক স্থানৰ অংক দুটা যোগ কৰি পাওঁ $৯+৩ = ১২$ । যিটো দহতকৈ ডাঙৰ। গতিকে সোঁফালৰ অংক ২ টো একক স্থানৰ তলত লিখিব লাগে। দহকৰ অংক ৮ দহক স্তম্ভৰ ওপৰত পাতিব লাগে।

$$\begin{array}{r} 1 \\ 529 \\ 233 \\ \hline 762 \end{array}$$

৩ নং ভাগঃ- দহক স্থানৰ অংক কেইটা যোগ কৰিলে পাওঁ $১+২+৩ = ৬$ পোৱা যায় আৰু এই ৬ আংকটো দহক স্থানৰ স্তম্ভৰ তলত বহুৱাব লাগে।

$$\begin{array}{r} 529 \\ 233 \\ \hline 762 \end{array}$$

৪ নং ভাগঃ- শতক স্থানৰ অংকবোৰ যোগ কৰিলে পাওঁ $৫+২ = ৭$ । ৭ অংকটো শতক নম্বৰ তলত লিখিব।

$$\begin{array}{r} 1 \\ 529 \\ 233 \\ \hline 762 \end{array}$$

গতিকে ৫২৯ আৰু ২৩৩ ৰ যোগফল ৭৬২। সাতশ বাৰ্ষষ্ঠি লিখিলে।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক এই সংখ্যাটো একক আৰু শতকৰ অংক দুটা লিখিবলৈ ক'লে। বেছিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শুদ্ধকৈ লিখিব পৰা হ'ল।

এইবাৰ ৯৮৫ সংখ্যাটো নশ পচাশী বুলি পঢ়িব লাগে বুলি ক'লে।

কাৰ্য ৩ঃ- শিক্ষকজনে বোৰ্ডত আখৰেৰে লিখিলে “সাতশ পচানবৈ”। এই সংখ্যাটো অংকৰে লিখিবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ক'লে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পূৰ্বৰ ধাৰণাৰে সংখ্যাটো শুদ্ধকৈ লিখিব পাৰিলে।

ঘৰৰ কাৰ্যঃ- ২০০ ৰ পৰা তিনিশলৈ প্ৰতিটো সংখ্যাৰ স্থানীয় মান অনুসৰি ভাঙি লিখি প্ৰতিটো সংখ্যা আখৰেৰে লিখা।

স্থানীয় মানৰ ব্যৱহাৰ কৰি ৯৯৯ লৈকে সংখ্যা পঢ়া আৰু লিখা শিকন

প্ৰথমতে শিক্ষকজনে ০ ৰ পৰা ৯ টা মুঠ ১০ টা অংক আছে বুলি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ক'ব। এটা সংখ্যা যিমনেই ডাঙৰ নহওক কিয় এই অংকেইটা ব্যৱহাৰ কৰি লিখিব লাগিব। যদি এটা সংখ্যাৰ যিকোনো এটা অংকৰ স্থান সলনি কৰা হয় তেনে সংখ্যাটোৰ মানো সলনি হ'ব। সেয়ে আমি একে অংক ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন সংখ্যা পাব পাৰো। যিহেতু অংকৰ মান সলনি হ'লে সংখ্যাৰ মানো সলনি হয়। সেয়ে আমি এটা সংখ্যাত থকা অংকবোৰৰ স্থানীয় মান জানিব লাগে।।

শিক্ষকজনে তিনিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সন্মুখলৈ মাতি আনি সোঁফালৰ জনৰ হাতত ৩ মাজৰ জনৰ হাতত ২ আৰু বাওঁফালে থকা জনৰ হাতত ১ লিখা থকা কাৰ্ড দিলে। সেইমতে শিক্ষকজনে কাৰ কাৰ হাতত কি কি অংকৰ কাৰ্ড আছে বাকী দুজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কবলৈ ক'লে। ৩, ২ আৰু ১ অংক তিনিটা একে লগতে থাকিলে সংখ্যাটো কি বুলি পঢ়া হ'ব তাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সুধিলে। তাকে দুই জেনে সংখ্যাটো তিনিশ একৈশ বুলি ক'লে।

শিক্ষকজনে তেতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বুজাবলৈ পাৰিলেনে যে এই সংখ্যাটোত স্থান অনুসৰি ৩, ২ আৰু ১ ৰ একো একোটা স্থানীয় মান আছে। শিক্ষকজনে প্ৰশ্ন কৰে -

১। ১ অংকলৈ একেবাৰে সোঁফালে আছে। তোমালোকে ক'ব পাৰিবানে যে ইয়াৰ স্থানীয় মান কিমান?

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী - ১ একক

২। ১ ৰ বাওঁফালে থকা অংকটো কি?

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী - ২

৩। ২ ৰ স্থানীয় মান কিমান হ'ব বাৰু?

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী - ২ দহ

৪। একেবাৰে বাওঁফালৰ অংকটো ৩। ইয়াৰ স্থানীয় মান কিমান হ'ব?

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী - ৩ শ

শিক্ষকজনে তেতিয়া কয় যে সেইফালে আমি সংখ্যাটো তিনিশ একৈশ বুলি ক'ব পাৰো।

কাৰ্য ১ : শিক্ষকজনে তিনিওটা অংকৰ স্থান সাল-সলনি কৰি ১২৩ হিচাপে লিখিলে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অংক তিনিটাৰ স্থানীয় মান বাছি উলিয়াবলৈ ক'লে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সেইমতে অংকেইটাৰ স্থানীয় মান উলিয়ালে।

কাৰ্য ২ : শিক্ষকজনে এটা নতুন সংখ্যা ৪২৩ বোৰ্ডত লিখিলে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অংক তিনিটাৰ স্থানীয় মান বাছি উলিয়াবলৈ ক'লে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সেইমতে অংকেইটাৰ স্থানীয় মান উলিয়ালে।

সামৰণি:

আশা কৰো সদাশয় শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে নিশ্চয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সংখ্যাৰ একক, দহক আৰু শতক স্থানত থকা অংকবোৰৰ স্থিতি শুদ্ধকৈ কব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰি তুলিব আৰু এনেবোৰ সংখ্যাৰ যোগ আৰু বিয়োগ অংক কৰিব পৰাকৈ অৰ্হতাপ্ৰাপ্ত কৰাবলৈ সক্ষম হব।